AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHİYYƏ NAZİRLİYİ

ƏZİZ ƏLİYEV ADINA AZƏRBAYCAN DÖVLƏT

HƏKİMLƏRİ TƏKMİLLƏŞDİRMƏ İNSTİTUTU

ULU ÖNDƏR ÜMUMMİLLİ LİDER HEYDƏR ƏLİYEVİN DOĞUM GÜNÜNƏ HƏSR OLUNMUŞ ELMİ-PRAKTİKİ KONFRANSIN

M Ə C M U Ə S İ

BAKI – 2024

REDAKSİYA ŞURASI:

Professor N.A. Qasımov

Dosent M.T.Meybəliyev

Dosent T.H.Eyvazov

Dosent Z.M.Quliyeva

Dosent L.B.Bəxtiyarova

Dosent A.Z.Əfəndiyev

Professor R.K.Şirəliyeva

Professor T.A.Qafarov

Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyev

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixində dönüş yaradaraq, ölkənin istiqamətini tənəzzüldən tərəqqiyə doğru çevirən şəxsiyyət kimi yeri misilsizdir. Ulu öndərin siyasi və dövlət xadimi kimi fəaliyyət göstərdiyi dövr Azərbaycan tarixinin ən parlaq səhifələridir. Ümummilli liderin müəyyənləşdirdiyi prinsiplər bu gün ölkəmizin həyatının bütün sahələrində uğurla reallaşdırılır və məhz bunun nəticəsində Azərbaycan dinamik iqtisadi inkişaf yolu ilə inamla irəliləyir.

Bütün dünyada nüfuzlu siyasi xadim kimi tanınan Heydər Əliyev Sovetlər Birliyi kimi nəhəng dövlətin rəhbərliyində təmsil olunmaqla öz fitri istedadı və şəxsi nüfuzu ilə fərqlənmişdi. O, ilk azərbaycanlı idi ki, belə zirvəyə gəlib çıxmış, xalqına xidmətləri ilə bütün türk dünyasının fəxrinə çevrilmişdi. Hər zaman Azərbaycan xalqının mənafeyini düşünən Heydər Əliyev azərbaycanlı olması ilə fəxr edirdi. Müstəqilliyin qorunmasının onun əldə edilməsindən qat-qat çətin olduğunu deyən dahi rəhbər Heydər Əliyev özü bu ağır vəzifənin öhdəsindən layiqincə gəldi. Heydər Əliyev dövlət müstəqilliyimizi əbədi və dönməz etdi, ölkəmizə sabitlik, sülh və əmin-amanlıq, siyasi islahatlar, demokratikləşmə, iqtisadi yüksəliş, sosial inkişaf gətirdi. O, atəşkəsə nail oldu, iqtisadiyyatı dirçəltdi, Azərbaycanı tənəzzül etmiş dövlətdən inkişaf edən ölkəyə çevirdi, Respublikamızın beynəlxalq əlaqələrini möhkəmləndirərək gələcək inkişafa hesablanmış neçə-neçə layihələrin, xüsusilə uğurlu neft strategiyasının təməlini qoydu. Düşünülmüş xarici siyasət kursu ölkəmiz üçün təkcə siyasi dəstək deyil, həm də iqtisadi əməkdaşlıq və investisiya imkanları yaratdı. Azərbaycanın günbəgün beynəlxalq nüfuzu artmağa, iqtisadiyyatın müxtəlif

sahələrinə külli miqdarda xarici sərmayələr yatırılmağa başlanıldı. Demokratik-hüquqi dövlət quruculuğu prosesi də tam ictimai-siyasi sabitlik bərqərar olunduqdan sonra həyata keçirildi. Zəngin dövlətçilik təcrübəsinə malik olan böyük strateq Heydər Əliyev hüquqi dövlətin Azərbaycan modelini ilk milli Konstitusiyanı yaratmaqla gerçəkləşdirdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan tarixində yeganə şəxsiyyətdir ki, doğum günü öz tarixi önəminə görə tamamilə haqlı olaraq milli bayram statusu daşıyır. Məhz milli bayram olduğuna görədir ki, Ulu Öndərin doğum günü hər il həm Azərbaycanda, həm də dünyada azərbaycanlılar yaşayan ölkələrin demək olar ki, hamısında qeyd edilir. Cəmiyyətin bütün təbəqələri bu bayramı hiss edirlər. Bu da təbiidir: dövlətçiliyin əsasını qoyan şəxsin doğum günü elə həm də dövlətçiliyin ən vacib tarixlərindən biridir. Belə insanlar tarixin dönüş nöqtələridirlər. Buna görə də onları tarixi şəxsiyyət yox, tarixi fenomen kimi qəbul etmək, öyrənib dərk etməyə çalışmaq gərəkdir. Azərbaycan dövlətçiliyinin, ordusunun, mədəniyyətinin, səhiyyə və təhsil sistemlərinin inkişafında Ümummilli liderin rolu əvəzolunmazdır. Heydər Əliyev şəxsiyyəti, onun həyatı və fəaliyyəti haqqında artıq yüzlərlə kitab yazılıb, filmlər çəkilib. Bir dövlət xadimi kimi, onun xalqı və vətəni üçün gördüyü işlər tədqiqatçıların elmi araşdırmalarının mövzusuna çevrilib. 1993-cü ilin may-iyununda hökümət böhranının son dərəcə kəskinləşməsi ilə ölkədə vətəndaş müharibəsinin baş verməsi və müstəqilliyin itirilməsi təhlükəsi yarandıqda Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin hakimiyyətə gətirilməsi tələbi ilə ayağa qalxdı. Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini həyata keçirməyə başladı. Heydər

Əliyev rəhbərlik etdiyi bu dövr ərzində daim tərəqqisi üçün çalışdığı, doğma yurdu Azərbaycanın bir dövlət kimi ağır zaman və sərt sınaqlarından çıxardı. Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu dövrlər Azərbaycanın intibah dövrüdür. Məhz həmin illər ərzində Bakıda ən böyük abadlıq işləri görülmüş, bir sıra memarlıq ansamblı, inzibati mərkəz, saray, institut, nəşriyyat, tədris korpusu, kompleks və özünün görkəmi ilə şəhərə rövnəq verən neçə-neçə digər bina tikilib istifadəyə verilmişdir. Məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü sayəsində çox sayda memarlıq abidəsinin bərpası mümkün olmuşdur. Heydər Əliyevin Azərbaycanın gələcəyini düşünərək uzaqgörənliklə atdığı addımlardan biri də azərbaycanlılardan ibarət gənclərimizi gələcəyin müstəqil ölkəsi üçün gərəkli ixtisaslara yiyələnməkdən ötrü keçmiş Sovetlər İttifaqının nüfuzlu ali məktəblərinə göndərmək təcrübəsi kimi dəyərli təhsil ənənəsinin əsasını qoyması idi. Bu yolla Azərbaycanımızın elmi və kadr potensialı yüksəldiyi kimi, xalqımızın milli-mənəvi, əxlaqı dəyərlərinin təbliği də həyata keçirilirdi.

Möhkəm bünövrə üzərində formalaşmış Azərbaycan dövləti bu gün sürətli inkişaf dövrünü yaşayır. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən düşünülmüş iqtisadi siyasət nəticəsində Azərbaycan bölgənin aparıcı dövlətinə çevrilmişdir. Azərbaycan dünyada yüksək imicə malik olan ölkə kimi tanınır, dövlətimiz nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunur, bu gün paytaxt Bakı və Respublikamızın digər şəhərləri mötəbər beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi ideal məkandır. Heydər Əliyev idarəçiliyi məktəbinin davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqının nail olduğu mühüm qələbələr, sürətli sosial-iqtisadi inkişaf, böyük quruculuq işləri, vətəndaşların

sosial rifahının ilbəil daha da yaxşılaşması, insan hüquq və azadlıqlarının yüksək təminatla qorunması, beynəlxalq standartlara uyğun vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, qanunun aliliyini təmin edən hüquqi dövlət quruculuğu prosesinin uğurla həyata keçirilməsi Azərbaycan dövlətinin bu günkü reallığı olmaqla Ümumilli liderin xatirəsinə ən böyük hədiyyədir. Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunun ölkəmizdə sədaqətlə davam etdirilməsi digər sahələr kimi, səhiyyə sistemində də uğurlara yeni vüsət verib. Həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatlar əhalinin sağlamlığının qorunmasına, xalqımızın həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasına, orta ömür müddətinin uzanmasına xidmət edir. Azərbaycan xalqının 30 il həsrətində olduğu Qarabağ Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi və rəşadətli Azərbaycan Ordusunun şücaəti ilə 44 günlük Vətən müharibəsində işğaldan azad olundu. Qələbə nümayişi Silahlı Qüvvələrimizin gücünü bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Bu şanlı qələbəni xalqımız haqlı olaraq qürurla, böyük sevinclə bayram edir və Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlayır. Tam əminliklə demək olar ki, Heydər Əliyevin uzun illərə hesablanmış strategiyasının uğurla tətbiqi nəticəsində səhiyyə sistemini qarşıda daha böyük tərəqqi və nailiyyətlər gözləyir.

Əziz Əliyev adına
ADHTİ-nun rektoru

professor Nazim Qasımov

CASES OF DOMESTIC VIOLENCE - DOCTOR'S ACTIONS AND DOCUMENTING THEM. EXPERIENCE OF UKRAINE

Babkina O. P.[1,2], Danylchenko S. I.[3], Horoshko V. I.[4]

[1] National Medical University named after OO Bohomolets (Ukraine), [2] Kyiv City Clinical Forensic Medical Examination (Ukraine), [3] Kherson State University (Ukraine),[4] National University named after Yuri Kondratyuk "Poltava Polytechnic" (Ukraine)

Introduction. At the legislative level in Ukraine, rights, obligations, benefits for citizens are provided for, normative documents have been developed on the prevention and counteraction of violence, protection and observance of human rights. According to Article 3 of the Constitution of Ukraine, a person, his life and health, honor and dignity, inviolability and security are recognized as the highest social value in Ukraine, human rights and freedoms and their guarantees determine the content and direction of the state's activities. Ensuring human rights and freedoms is the main duty of the state.

The purpose article is an analysis and generalization of recommendations regarding the algorithm of actions of medical workers when documenting cases of domestic violence (physical, sexual, psychological, economic) and providing medical and psychological assistance to victims while respecting the rights of patients and ensuring their safety.

Materials and methods. Review of regulatory documents and scientific and methodological publications in the international electronic scientometric databases PubMed, Embase and Scopus by keywords, research and analysis of 120 medical records of inpatient and outpatient patients for the period 2019-2023.

Results. In Ukraine, a system of measures to prevent, counter and prevent violence has been developed and is constantly being improved. When applying for medical assistance of persons affected by domestic violence or their legal representatives, medical workers must record their complaints, collect anamnesis, conduct a medical examination with recording and documentation of bodily injuries, assess the condition of the victim, and, if necessary, prescribe additional instrumental and laboratory examination provide qualified medical assistance. The health care institution must inform the authorized divisions of the National Police of Ukraine about the discovery of the fact of domestic violence no later than one day in compliance with the legal regime of information with limited access.

When providing medical, psychological, and legal assistance, it is important for specialists of all fields to remember that the right to appeal to state bodies, health care institutions, human rights organizations, and psychologists for assistance to victims of domestic violence (physical, sexual, psychological, etc.) - this is a personal decision of each affected person. However, it is always important to make it clear to all victims of domestic violence that the steps listed above will help gather evidence of the crime in

case the victim changes their mind and dares to report it later.

Conclusion. In Ukraine, at the legislative level, the system of measures to prevent, counteract and prevent domestic violence is constantly being improved. The involvement of medical professionals plays an important role in the timely recording and documentation of cases of domestic violence while respecting the rights and ensuring the safety of the victims. It is always necessary to explain to medical professionals in an accessible form, for victims of domestic violence, that the steps listed above will help to collect evidence of the fact of domestic violence, to document and prevent further domestic violence, as well as to overcome the negative consequences and effects of domestic violence on physical and psychological health.

regionlarda həmin illərdə azalma tendensiyası müşahidə olunmuşdur.

Deməli, göbələk patologiyası aşkarlandıqda dermatomisetlərin identifikasiyası xəstəyə keyfiyyətli tibbi yardımın göstərilməsində adekvat terapiyanın seçilməsinə imkan verir. Həkim dermatoveneroloqların qəbuluna pasientlərin qeyri-bərabər gəlməsi ambulator şəraitdə ixtisaslaşmış tibbi yardımın göstərilməsini çətinləşdirir.Bu isə dermatomikozların profilaktikasının təşkilati funksional modelinin munisipal səviyyədə yayılmasının işlənib-hazırlanmasına zərurət yaradır.

Mündəricat

Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyev… 4

Cavid Əhmədbəyli
PARODONT TOXUMALARININ İLTİHABİ XƏSTƏLİKLƏRİNİN MÜALİCƏSİNDƏ PROBİOTİKLƏRİN BƏRPAEDİCİ XÜSUSİYYƏTLƏRİNİN EKSPERİMENTAL QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ... 8

Aslan Mammadov
INFLUENCE OF ALVEOLAR RIDGE PRESERVATION USING AUTOGENOUS BONE AND CONNECTIVE TISSUE GRAFT HARVESTED FROM TUBEROSITY AREA. A CLINICAL AND RADIOGRAPHIC STUDY.......................... 9

Nəsirova R.İ , Abbasova Y.A, Əliyeva İ.S
"BEYİN ÖLÜMÜ" DİAQNOZUNDA APNOE TESTİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ... 10

Qasımova A.R , Əhədova P.C.
AĞIZ BOŞLUĞU SELİKLİ QİŞASI XƏSTƏLƏRİNİN HƏYAT KEYFİYYƏTİNDƏKİ DƏYİŞİKLİKLƏR, ONLARIN MENTAL VƏZİYYƏTLƏRİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ... 12

Султанова М.М., Агаева А.М.
РЕЗУЛЬТАТЫ ХИРУРГИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ ТРАВМАТИЧЕСКОЙ КАТАРАКТЫ, ОСЛОЖНЕННОЙ ОФТАЛЬМОГИПЕРТЕНЗИЕЙ И ВТОРИЧНОЙ ГЛАУКОМОЙ, У ДЕТЕЙ... 15

Гаджиева Н.М.
НАСЛЕДСТВЕННЫЕ ДИСТРОФИИ РОГОВИЦЫ…………. 18

Nuriyeva A.A., Sərdarlı F.F.
HASİMOTO TİROİDİTİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİNDƏ ULTRASƏS MÜAYİNƏ VƏ DOPLEROQRAFİYANIN ROLU.. 21

Qurbanova N.F., Aslanova V.Ə., Abdıyeva Y.D., Məhərrəmova S.M.
HIPERTONIK ANGIOPATIYALI XƏSTƏLƏRDƏ KOMBINƏOLUNMUŞ MÜALICƏNIN EFFEKTIVLIYI........... 24
Qurbanova N.F., Aslanova V.Ə., Abdıyeva Y.D., Məhərrəmova S.M.
PERIFERIK XORIORETINAL DISTROFIYALI XƏSTƏLƏRDƏ BARYER LAZER KOAQULYASIYASININ EFFEKTIVLIYININ NƏTICƏLƏRI... 27
Aslanova V.Ə., Qurbanova N.F.
YENİDOĞULMUŞLARIN FLEQMANOZ DAKRİOSİSTİTİNDƏ İLTİHAB ƏLEYHİNƏ ETİOTROP MÜALİCƏNİN EFFEKTİVLİYİ... 30
Qasımov N.A., Əkbərova İ.K., Kazımov A.K., Əliyev T.M.
ONİKİBARMAQ BAĞIRSAĞIN PERFORASİYA OLUNMUŞ XORASININ LAPAROSKOPİK MÜALİCƏSİNİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ... 32
Ağayeva K.F., Quluzadə O.R.
KƏSKİN MİOKARD İNFARKTI İLƏ TƏCİLİ YARDIM STANSİYALARINA MÜRACİƏTLƏR...................................... 34
Şirəliyeva R.K., Quliyeva G.R.
İŞEMİK VƏ HEMORRAGİK İNSULTLU XƏSTƏLƏRİN DEMOQRAFİK VƏ KLİNİK SƏCİYYƏLƏRİNİN MÜQAYİSƏVİ QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ................................ 44
Bayramov V., Əsədov.H.
FRONTAL SINUS MUKOSELI YARANMA SƏBƏLƏRİ VƏ MÜALICƏSI... 56
Əsədov Həsən, Əfəndiyev Kamranbəy.
QULAQALTI VƏZİN ADENOMALARIN. VƏ ONLARIN CƏRRAHİ ÜSÜLLA MÜALİCESİNİN DƏYƏRLƏNDİLİRMƏSİ... 59

A.S.İsmayılova[2], Y.Ş.Şıxəliyev[1], L.H.Kazımova[1], C.Q.Əliyev[3], X.S.Bədəlova[4] 69
BAKI ŞƏHƏRİNDƏ 2016-2020-Cİ İLLƏRDƏ İLKİN VƏRƏM XƏSTƏLƏRİNDƏ MÜALİCƏNİN EFFEKTLİLİYİNİN SƏVİYYƏSİ..
E.N.Məmmədbəyov[1], A.S.İsmayılova[2], L.H.Kazımova[1], C.Q.Əliyev[3], Y.Ş.Şıxəliyev[1]
AĞCİYƏRİN MİKOBAKTERİYA İFRAZI VƏ DAĞILMA BOŞLUĞU İLƏ MÜŞAHİDƏ OLUNAN BİRTƏRƏFLİ İLKİN VƏRƏM XƏSTƏLƏRİNİN MÜALİCƏSİNİN EFFEKTLİYİ 72
A.S.İsmayılova[2], Y.Ş.Şıxəliyev[1], L.H.Kazımova[1], C.Q.Əliyev[3], X.S.Bədəlova[4], N.R.Süleymanova[1]
İLKİN QEYDİYYATA ALINAN VƏRƏM XƏSTƏLƏRİNİN TƏMASLARI ARASINDA BAŞ VERƏN XƏSTƏLƏNMƏ VƏ YOLUXMA HALLARININ VƏZİYYƏTİ.................................. 75
д.м.н. Гасымова З.В.
СОЗДАНИЕ КАФЕДРЫ ОРТОДОНТИИ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ ИНСТИТУТЕ ВРАЧЕЙ ИМ. А.АЛИЕВА КАК ПРЕДРАСПОЛАГАЮЩИЙ ФАКТОР СОЗДАНИЯ КАФЕДРЫ ОРТОДОНТИИ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ МЕДИЦИНСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ... 78
kafedra müdiri, t.e.d. Qasımova Z. V.
ass. t.ü.f.d. Əliyeva G.B.
ORTODONTIK PASİYENTLƏRDƏ KOMPLEKTDƏN ARTIQ VƏ RETENSİYA OLUNMUŞ DİŞLƏRİN YAYILMASI VƏ MÜALİCƏ TAKTİKASI.. 86
З.В. Гасымова, О.Ф. Гасымов, М.Г. , Мохаммадианфард
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ БИОМЕТРИЧЕСКОГО ИЗМЕРЕНИЯ МОДЕЛЕЙ МЕТОДОМ БОЛТОНА.................. 89

Гасымов О.Ф. Алиева А.Б., Алиева Ф.А.
КОМПЛЕКСНОЕ ЛЕЧЕНИЕ ДИСТАЛЬНОГО ПРИКУСА, В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ВОЗРАСТА ПАЦИЕНТОВ................ 92
V.A.Vəliyeva asp.
PANORAM KENTGEN GÖSTƏRİCİLƏRİNƏ GÖRƏ AŞAĞI ÇƏNƏ 3CÜ MOLYARLARIN ANOMALİYALARI.................. 95
Асс. Расулова М.А.
СОСТОЯНИЕ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО СТАТУСА ПРИ ХРОНИЧЕСКИХ ПСИХИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЯХ.. 99
Xəlilova V.Z., Xəlilov S.Z., Kərimova G.İ.
YUMURTALIQ ŞIŞLƏRI ZAMANI HE 4 VƏ CA 125 MARKERLƏRININ ÖYRƏNILMƏSININ PERSPEKTIVLƏRI.. 103
Əkbərbəyova S.Ə., Məlikqasımova N.A.
XRONİKİ ENDOMETRİTLİ QADINLARDA VAGİNAL VƏ UŞAQLIQ MİKROBİOTANIN TƏRKİBİ.................................. 106
Əkbərbəyova S.Ə., Məlikqasımova N.A.
LAPAROSKOPİK MİOMEKTOMİYADAN SONRA UŞAQLIQDAXİLİ BİTİŞMƏLƏRİN İNKİŞAF EHTİMALI....... 110
Quliyeva L.X., Əliyev Z.Ü.
AĞIZ BOŞLUĞU SELİKLİ QİŞASINDA ORAL QIRMIZI YASTI DƏMROVUN TƏZAHÜRÜ VƏ MÜALİCƏSİ... 114
İsayev İ.A.,Əyyubov F.Ə., Əliyeva N.V.,Məmmədov A.Ş.
DİZ OYNAĞININ DEFORMASİYAEDİCİ ARTROZLARINDA TROMBOSİTLƏRLƏ ZƏNGİNLƏŞDİRİLMİŞ PLAZMA İLƏ MÜALİCƏ... 116
Əliyeva N.V.,İsayev İ.A.,Məmmədov A.Ş.,Əyyubov F.Ə
KOKSARTROZLU XƏSTƏLƏRDƏ ƏMƏLİYYATDAN SONRA APARILAN REABİLİTASİYA TƏDBİRLƏRİ............. 118

İsayev İ.A., Əliyeva N.V., Məmmədov A.Ş., Əyyubov F.Ə
QAMIŞ SÜMÜYÜNÜN BİTİŞMƏYƏN SINIQLARININ İNTRAMEDULYAR OSTEOSİNTEZLƏ MÜALİCƏSİ............. 120
Cavadova A.A., Əliyeva E.M., Sultanova S.H., Qurbanova F.A.
DOĞUŞ FƏALİYYƏTİNİN DİSKORDİNASİYASININ RİSK AMİLLƏRİ.. 129
Бабаев Д.А.
ИЗМЕНЕНИЕ УРОВНЕЙ ИНТЕРЛЕЙКИНОВ ИЛ – 1B И ИЛ – 2 В РОТОВОЙ ЖИДКОСТИ У БОЛЬНЫХ С РАЗЛИЧНЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ПАРОДОНТА И ДИАБЕТИЧЕСКОЙ НЕФРОПАТИЕЙ...................................... 132
E.M.Ağayev, Y.V.Marinçenko, N.Ç.Nadirova
AZƏRBAYCAN ƏCZAÇILIQ SEKTORUNDA RƏQƏMSAL RESEPT SİSTEMİNİN TƏTBİQİ.. 134
Исмайлов М.И.
ИЗУЧЕНИЕ ЛОКАЛЬНОГО ИММУНИТЕТА РОТОВОЙ ПОЛОСТИ У БОЛЬНЫХ ПОЛУЧАЮЩИХ ДИАЛИЗНУЮ ТЕРАПИЮ.. 136
Ahmadli Fidan, Shahla Balayeva
INFLUENCE OF SOCIO-DEMOGRAPHIC AND BEHAVIORAL CHARACTERISTICS ON HEALTH-RELATED QUALITY OF LIFE OF HIGH SCHOOL STUDENTS…………. 138
Rəhimova L.İ.
HESTASİON VƏ XRONİKİ ARTERİAL HİPERTENZİYALI HAMİLƏ QADINLARDA DÖLÜN HEMODİNAMİK GÖSTƏRİCİLƏRİ.. 152
Ə.X.Kərimov, Sevinc Seyran qızı, X.Z.Kərimova
HEYDƏR ƏLİYEV – 101, QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!.... 155

Ə.X.Kərimov, N.Ə.Əsgərov, F.Ə.Zeynalov, R.S.Zeynalov, T.E.Hüseynov, Sevinc Seyran qızı
FATER MƏMƏCİYİNİN XOŞ VƏ BƏDXASSƏLİ ŞİŞLƏRİ OLAN XƏSTƏLƏRDƏ CƏRRAHİ ƏMƏLİYYATLARIN KLİNİKİ ARAŞDIRILMASI.. 159
Гулиева С.К., Джабарова М.Ю.
ЛЕЧЕНИЕ ДЕТЕЙ С САГИТТАЛЬНЫМИ АНОМАЛИЯ-МИ ОККЛЮЗИИ II КЛАССА ДВУЧЕЛЮСТНЫМ ОРТОДОНТИЧЕСКИМ АППАРАТОМ.................................... 161
Şükürlü A.C., Əsgərova T.Ə.
QARACIYƏRIN SERROZU ZAMANI BIOKIMYƏVI GÖSTƏRICILƏRIN XUSUSIYYƏTLƏRI……………………… 163
Şərifov T.M., Fətəliyeva G.R., İsmayılova K.İ., Nuriyeva M.A.
YÜKSƏK HIPERTONIYASI OLAN DIABETIK NEFROPATIYALI XƏSTƏLƏRIN MÜALICƏSINDƏ LIZOPRILIN A PREPARATININ TƏTBIQI…………………… 174
Şərifov T.M., Fətəliyeva G.R., İsmayılova K.İ., Nuriyeva M.A.
QREYVS XƏSTƏLİYİ (QX) ILƏ YANAŞI BRONXİAL ASTMASI (BA) OLAN XƏSTƏLƏRİN MÜALİCƏSİNDƏ PLAZMAFEREZIN TƏTBİQİ…………………………………... 176
A.İ.Quliyeva*, R.K.Şirəliyeva, R.L.Həsənov, Z.M.Sadıxova, Ü.Ə.Əsədova, M.N.Məmmədova, M.Y.Məmmədova
DAĞINIQ SKLEROZ XƏSTƏLİYİN ÖLÜM GÖSTƏRİCİSİ VƏ LETALLIQ.. 178
Ширалиева Р.К.[1], Садыхова З.М., Гасанов Р.Л., Асадова У.А.[1], Гулиева А.И., Мамедова М.Н., Мамедова М.Ю.
ДЕМЕНЦИИ. ОСОБЕННОСТИ ИХ ПРОЯВЛЕНИЙ. КЛИНИЧЕСКИЕ ПАТТЕРНЫ ДЕМЕНЦИИ ПРИ БОЛЕЗНИ АЛЬЦГЕЙМЕРА... 180

[1]M.S.Qaraxanova, [2]E.T.Muxtarlı, [2]P.B.Vəliyeva, [1]S.N.Muxtarova
CƏMİYYƏTDƏ VƏRƏMƏ QARŞI STİQMANIN QİYMƏT-LƏNDİRİLMƏSİNƏ DAİR SORĞUNUN NƏTİCƏLƏRİ............ 182
Əliyev E.Ş., Abbasov F.E., Əliyeva A.M.
ÇOXSAYLI TUTULUMU OLAN KORONAR ARTERİYA XƏSTƏLƏRİNDƏ DİSTAL QISA SEQMENT DARLIĞIN REZEKSİYA EDİLƏRƏK ÇIXARILMASI VƏ ANASTOMOZUN TİKİLMƏSİ TEXNİKASININ HOSPİTAL DÖNƏM NƏTİCƏLƏRİ.. 186
Əliyeva A.M., Quliyev F.Ə., Əliyev E.Ş.
ÜRƏYIN IŞEMIK XƏSTƏLIYI VE YANAŞI GEDƏN ARTERIAL HIPERTENZIYA VƏ ŞƏKƏRLI DIABET TIP II OLAN VƏ OLMAYAN XƏSTƏLƏRDƏ CƏRRAHI REVASKULYARIZASIYA SONRASINDA ENDOTELIAL DISFUNKSIYANIN QIYMƏTLƏNDIRILMƏSI: MEXANIZMLƏR, TƏSIRLƏR 188
İsmayılova N.C.
DİOKSİN VƏ İOKSİNƏ BƏNZƏR MADDƏLƏR DAVAMLI ÜZVİ ÇİRKLƏNDİRİCİLƏR KİMİ........................ 191
Мирзоев Г. М., Агазаде А.Р., Агазаде Р.Р.
ДЕНТАЛЬНАЯ ИМПЛАНТАЦИЯ У ПАЦИЕНТОВ С ДЕФИЦИТОМ ВИТАМИНА Д... 194
А.Р. Агазаде, Р.Р. Агазаде, Мирзоев Г. М.
СПОСОБ НЕМЕДЛЕННОЙ ДЕНТАЛЬНОЙ ИМПЛАНТАЦИИ. АТРАВМАТИЧНОЕ СОЗДАНИЕ ЛОЖА ЧЕРЕЗ КАНАЛ КОРНЯ ЗУБА У ОДНОКОРНЕВЫХ ЗУБОВ.. 197
Mustafayeva X. N., Məmmədova L. E., Babayeva N.T
GİLƏMEYVƏLİ QARAÇÖHRƏ (*TAXUS BACCATA* L.) YARPAQLARINDA FLAVONOİD MƏCMUSUNUN SPEKTROFOTOMETRİK ÜSULLA MİQDARİ TƏYİNİ........... 201

Мустафаева Х. Н., Бабаева Н.Т., Мамедова Л.Э.
КОЛИЧЕСТВЕННОЕ СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧЕСКОЕ ОПРЕДЕЛЕНИЕ ФЛАВОНОИДОВ В ЛИСТЬЯХ *TAXUS BACCATA* L... 206
İbrahimli H. İ., Qurbanova M.H.
"BİBİHEYBƏT" GƏMİ TƏMİRİ ZAVODUNDA İŞÇİLƏRİN MÜVƏQQƏTİ PEŞƏ YARARSIZLIĞININ RASTGƏLMƏ TEZLİYİ VƏ NOZOLOJİ SƏBƏBLƏRİ..................................... 208
N.O.Məmmədova[1], R.K.Şirəliyeva[2], R.L.Həsənov[2]
CAVAN XƏSTƏLƏRDƏ İNSULTUN RİSK FAKTORLARI..... 217
Asadova T.A.[1], Haciyev E.S.[1], Gurbanova J.F.[2], Ali-zade S.[2],
RISK FACTORS FOR THE DEVELOPMENT OF HYPOXIC-ISCHEMIC ENCEPHALOPATHY IN PRETERM INFANTS…. 220
Həsənova S.S., Əliyeva E.M., Paşayeva C.B., Zeynalova X.P.
ERKƏN ZAHILIQ DÖVRÜNDƏ HİPOTONİK QANAXMALARI OLAN QADINLARDA APARILAN TƏDBİRLƏRİN, MAMALIQ VƏ CƏRRAHİYYƏ ƏMƏLİYYATLARININ TEZLİYİ VƏ EFFEKTLİYİNİN NƏTİCƏLƏRİ... 222
Mahmudova K. C., Fərəcova N.A., Eyvazov T.H.
XRONİKİ VİRUS HEPATİTLƏRİNDƏ QARACİYƏR ZƏDƏLƏNMƏSİNİN ELASTOMETRİK GÖSTƏRİCİLƏRİ… 224
Qafarov T.Ə.
QLOBAL PSIXI SAĞLAMLIĞIN VƏZİYYƏTİ VƏ PROBLEMLƏRİ.. 226
Əliyeva N.A.
AZƏRBAYCANDA VƏ ONUN İQTİSADİ REGİONLARINDA KÖRPƏ ÖLÜMÜNÜN ÜMUMİ SƏCİYYƏLƏRİ....................... 236
Rzaquliyeva L.M., Gülməmmədova Ç.V.
REPRODUKTİV YAŞDA OLAN QADINLARDA ÇANAQ ORQANLARININ PROLAPSI İLƏ BAĞLI MAMALIQ AMİLLƏRİ... 249

Hacıyev Elxan, Paşayev Rauf, Sevinc Hacıyeva
QEYRİ-İNVAZİV MEXANİKİ VENTİLYASİYA OLUNAN XƏSTƏLƏRDƏ SEDASİYA VƏ AĞRISIZLAŞDIRMANIN ƏHƏMİYYƏTİ.. 254
Hacıyev Elxan, Paşayev Rauf, Samirə İbrahimova
LAPAROSKOPİK QARIN BOŞLUĞU CƏRRAHİYYƏSİNDƏ ÜMUMİ ANESTEZİYA ZAMANI AĞCİYƏR VENTİLYASİYASINDA PEEP İSTİFADƏSİNİN RESPİRATOR SİSTEMƏ, HEMODİNAMİKA VƏ QAN QAZLARINA TƏSİRİ... 256
Cavad-zadə S.M., Mustafaev E.M., M,. Fiqarov V.İ., Fiqarov İ.G.
UŞAQLARDA PERKUTAN NEFROLİTOTRİPSİYA................. 258
İsmayılova A.C., Zeynalova X.P., Cəfərova T.F., Həsənova S.S.
ANTİFOSFOLİPİD ƏKSCİSİMLƏRİ OLAN HAMİLƏLƏRİN MÜXTƏLİF TERAPEVTİK ÜSULLARLA MÜALİCƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİ.. 268
Zeynalova X.P., Cəfərova T.F., Həsənova S.S., Rzayeva A.V.
REPRODUKTİV YAŞ DÖVRÜNDƏ OLAN QADINLARDA UŞAQLIQ BOYNUNUN DİSPLASTİK PROSESLƏRİNİN RASİONAL TERAPİYASI.. 271
Пашаева Д.Б., Алиева Е.М., Гасанова S.S., Зейналова X.P.
ИСХОДЫ БЕРЕМЕННОСТИ И РОДОВ У ЖЕНЩИН С ВРОЖДЕННЫМИ ПОРОКАМИ МАТКИ................................ 273
Məhəmməd Azər oğlu Nadirov, Nigar Xizri qızı Mikayılova ÜRƏYİN İŞEMİK XƏSTƏLİYİ ZAMANI BİOKİMYƏVİ GÖSTƏRİCİLƏRİN XUSUSİYYƏTLƏRİ... 275
Əliyeva T.T.
MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİNİN QURULUŞU....... 284

Джафарова З.И., Таривердиева Р.Р., Фаталиева Г.Р.
ВЫЯВЛЕНИЕ ГИПОГОНАДИЗМА У МУЖЧИН ПРИ
ИНСУЛИНОРЕЗИСТЕНТНОМ САХАРНОМ ДИАБЕТ..................... 291
Фаталиева Г.Р., Таривердиева Р.Р., Шарифов Т.И.
К ВОПРОСУ ТЕРАПЕВТИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ
ЖЕЛЧНОКАМЕННОЙ БОЛЕЗНИ.. 294
Aliyeva Vafa
CLINICAL CASE: ADRENOLEUKODYSTROPHY………….. 296
Ayan Mammadova
THE ROLE OF ANTITHYROID DRUG THERAPY DURATION
IN WEIGHT MANAGEMENT AFTER RADIOACTIVE IODINE
TREATMENT FOR GRAVES DISEASE……………………… 300
Таривердиева Р.Р.
БЕРЕМЕННОСТЬ НА ФОНЕ СИНДРОМА
ГИПЕРПРОЛАКТИНЕМИИ... 302
Babkina O. P.[1,2], Danylchenko S. I.[3], Horoshko V. I.[4]
CASES OF DOMESTIC VIOLENCE - DOCTOR'S ACTIONS
AND DOCUMENTING THEM. EXPERIENCE
OF UKRAINE…………………………………………………. 305
Chorna I.O., Yaroshenko R.A., Panasenko S.I.,
Khorosh M.V., Zubakha A.B.
CHARACTERIZATION OF URGENT SURGICAL CARE FOR
GASTROINTESTINAL BLEEDING AT THE POLTAVA
REGIONAL CLINICAL HOSPITAL FROM 2016 TO 2023…… 308
Gunina Larisa[1], Orlov Alexander[1], Danylchenko Svitlana[2],
Roman Golovashchenko[1]
ANGIOGENESIS, TISSUE HYPOXIA AND OXIDATIVE
STRESS DURING MOTOR ACTIVITY OF VARIOUS
DIRECTIONS AND INTENSITY……………………………….. 311
Kramar S.B.,[1] Zharikov M. Y.,[1] Nazarova D.I.,[2]
Barbashova Y.P.[2]
EXPERIENCE IN ORGANIZING THE WORK OF A STUDENT

RESEARCH CLUB IN EARLY COURSES AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS……………………….................. 319
Mamai O.V., Bilash S.M., Pronina O.M.
MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE AVERAGE INDICATORS OF THE SPLENIC CAPSULE AT THE INTRODUCTION OF A COMPLEX OF CHEMICAL FOOD ADDITIVES IN THE EARLY STAGES OF EXPERIMENTAL RESEARCH ………………………………… 325
Olyinichenko Ya. O., Bilash S. M., Pronina O. M.
MORPHOLOGICAL AND FUNCTIONAL REORGANISATION OF THE SUBMUCOSA OF THE RAT'S ILEUM ON THE BACKGROUND OF SHORT-TERM ADMINISTRATION OF FOOD CHEMICAL ADDITIVES IN THE COMPLEX………… 328
Ostrovska Svitlana, Koshelenko Valeriya, Gapaeva Sofia, Kolyada Artem
DEVELOPMENT OF DISEASES AS A RESULT OF EPIGENOME FUNCTION VIOLATIONS UNDER THE INFLUENCE OF CADMIUM…………………………………… 331
Rakayeva Anastasiya, Aravitska Mariya, Vasyl Stefanyk
CORRECTION OF NUTRITIONAL STATUS OF THE POST-COVID-19 SYNDROME IN ELDERLY PERSONS BY REHABILITATION……………………………………………… 334
Sarapuk Roman, Sheremeta Lidiya, Vasyl Stefanyk
REHABILITATION OF ELDERLY WOMEN WITH DEMENTIA WITH OSTEOPOROTIC RADIUS FRACTURE… 337
[1]Zharikov M. Y., [1]Kramar S.B., [2]Nazarova D. I.
THE INFLUENCE OF DEXAMETHASONE AND ADRENALINE ON THE CONDITIONS OF MASTCELLS OF THE HEART OF RATS……………………………………………. 340
Hüseynov N.M., Əfəndiyev A.Z., Quliyev M.D.
İLBİZ PƏNCƏRƏSİNİN TRAVMATİK FİSTULASI ZAMANI MÜALİCƏ TAKTİKASININ SEÇİMİ....................... 343

Hüseynov N.M., Quliyev M.D., Əfəndiyev A.Z.
RİNOPLASTİKADA ELEKTROCƏRRAHİ ÜSULLARIN TƏTBİQİNİN EFFEKTİVLİYİ.. 346
[1]Н.Р.Гулиева, [2]Р.Ю.Мамедова, [1]А.Э.Зейналов, [1]Д.Р.Мамедзаде, [2]М.С.Караханова.
ВЛИЯНИЕ МАТЕРИНСКОЙ ПОСЛЕРОДОВОЙ ДЕПРЕССИИ НА ДЕТЕЙ С АУТИСТИЧЕСКИМИ РАССТРОЙСТВАМИ: РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ В ГОРОДЕ БАКУ.. 348
Zahidova K.X,, Quliyev F.Ə.
VENA DAXİLİ III DƏMİR SAXARATININ XRONİKİ ÜRƏK ÇATIŞMAZLIĞI VƏ ANEMİYALI XƏSTƏLƏRİN EXOKARDİOQRAFİK PARAMETRLƏRİNƏ TƏSİRİ............... 351
Джахангиров Т.Ш., Кулиев Ф.А., Захидова К.Х., Мамедова Г.Т., Гумбатова А.Б.
ВЛИЯНИЕ САКУБИТРИЛ /ВАЛСАРТАНА НА ПОКАЗАТЕЛИ ДИАСТОЛИЧЕСКОЙ ФУНКЦИИ ЛЕВОГО ЖЕЛУДОЧКА У БОЛЬНЫХ ХРОНИЧЕСКОЙ СЕРДЕЧНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТЬЮ С АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ.. 353
Kheder Akatieh, Ahmad Zaher Sakkal
Curator dosent Sultanova Nigar
PITANGUY LIGAMENT AND EXTENSIONAL NASAL GRAFT IN RHINOSEPTOPLASTY…………………………… 356
Ahmed Zaher Sakkal, Kheder Akatieh
DETERMINATION AND TREATMENT OF LACRIMAL GLAND PROLAPSE DURING BLEPHAROPLASTY……….. 358
А.А.Нуриева, М.М.Мурсалов, Г.М.Мамедов
ПЕРВЫЕ ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ ЛУЧЕВОЙ ДИАГНОСТИКИ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ……………………………………… 360

Mürsəlova S.Ə., MirzəyevaX.M., Həsənova S.S.,
Paşayeva C.B., Vəliyeva S.S.
QEYSƏRİYYƏ KƏSİYİNDƏN SONRAKI ÇAPIĞIN DİAQNOSTİK MEYARLARI VƏ TƏBİİ DOĞUŞUN APARILMA XÜSUSİYYƏTLƏRİ……………………………… 362
[1]Tağızadə R.K. [2]Qasımova S.H.
MXA VƏ CR ZÜLALLARININ RESPİRATOR VİRUS İNFEKSİYALARIN DİFFERENSİAL DİAQNOSTİKASINDA DƏYƏRİ……………………………………………………….. 365
[1]Р.К. Тагизаде, [2]Л.И.Рустамова, [1]Ф.В.Гылынджова
МИКСТ ВИРУСНАЯ КИШЕЧНАЯ ИНФЕКЦИЯ У ДЕТЕЙ В Г.БАКУ…………………………………………………… 367
Tağızadə R.K [1] Məmmədov F.M [2], Babayeva G.İ [2].
AZƏRBAYCANDA ƏHALİ ARASINDA İV-LƏ XƏSTƏLƏNMƏ HALLARININ REGİONLAR ÜZRƏ RASTGƏLMƏ TEZLİYİNİN ARAŞDIRILMASI......................... 370
Tağızadə R.K., Hacıyeva G.K.
İMMUNKOMPROMETİV ŞƏXSLƏR ARASINDA İNFEKSİON VƏ AUTOİMMUN SİNDROMLARIN PROQNOZLAŞDIRILMASI... 374
[1]Tağızadə R.K., [2]Mustafayeva X.F.
ANTİ-NEYRONAL ANTİCİSİMLƏRİN AUTOİMMUN ENSEFALİTİN DİFFERENSİAL DİAQNOSTİKASINDA İSTİFADƏSİ... 376
Тагизаде Р.К.[1], Исмаилов А.И.[2], Ахмедова Л.М.[3],
Мамедова Р.С.[3], Наджафова Д.А, [1] Алиева М.К[3].
ОПРЕДЕЛЕНИЕ КОРРЕЛЯЦИОННЫХ ВЗАИМОСВЯЗЕЙ УРОВНЕЙ ПРОВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ЦИТОКИНОВ С МОНОЦИТАРНОЙ ВОСПАЛИТЕЛЬНОЙ РЕАКЦИЕЙ У БОЛЬНЫХ ЯЗВЕННЫМ СТОМАТИТОМ С ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ЖЕЛУДОЧНО – КИШЕЧНОГО ТРАКТА.. 379

Тагизаде Р.К.[1], Рагимова Ш.Д.[2], Ахмедова Л.М.[2], Ахундова Ф.М.[1], Алифаттах-заде С.С[1]., Нушиева Ш.М.[2]
ЖЕЛЕЗОДЕФИЦИТНАЯ АНЕМИЯ И ПЕРЕКИСНОГО ОКИСЛЕНИЯ ЛИПИДОВ В ПЛАЗМЕ И В ЭРИТРОЦИТАХ У БОЛЬНЫХ МИОМОЙ МАТКИ.. 382
T.R.Əliyev, Z.T.Zahidov
İKİ VƏ ÜÇ KƏSİKDƏN İCRA OLUNAN EZOFAQOEK-TOMİYA. MÜSBƏT VƏ MƏNFİ CƏHƏTLƏRİ......................... 384
Z.F.Mehdiyeva
RİSK FAKTORLARININ TƏHLİLİ ƏSASINDA PREEKLAMPSİYANIN PROQNOZLAŞDIRILMASI................ 387
Gulustan H. Babayeva [1], Umud R. Mahmudov [2], Emin E. Mammadov [1,3], Ferid V.Guliyev[4], Emin Kh. Verdiyev[5], Ulvi R.Machanov[6], Rovshan F. Ibishev [7], Habil M. Huseynov [8], Ziyad S.Zalov [9], Surayya Y. Ismayilova [10], Rashad A. Hasanov [1,11], Aghabaji V.Musayeva[1], Hikmat I. Ibrahimli [12], Anna Cano-Català[13], Pablo Parra[14], Leticia Moreira[15], Olga P. Nyssen[14], Francis Mégraud[16], Colm O'Morain[17], Javier P. Gisbert[14].
FEATURES OF THE CHOICE OF FIRST-LINE DRUGS FOR ERADICATION OF *HELICOBACTER PYLORI* IN AZERBAIJAN IN 2020-2023: RESULTS OF THE EUROPEAN HELICOBACTER PYLORI REGISTRY (HP-EUREG)………… 391
Qulizadə V.A.,Naibov N.M.
APTEK TƏŞKİLATININ DAYANIQLI İNKİŞAFINA TƏSİR EDƏN BƏZİ AMİLLƏRİN ÖYRƏNİLMƏSİ............................... 396
Fərid R. Əhmədbəyli,
QLEYZ VƏ TERMOSİKL PROSESLƏRİN KERAMİK VİNİRLƏRİN SƏTH NAHA MARLIĞINA VƏ MİKROSƏRTLİYİNƏ TƏSİRİ.. 398
Мешадиева-Байрамова Сабина Энвер кызы, Байрамов Адыль Аллахъяр оглы, Ахундбейли Гюляра Аббас кызы,

Исмайлова Кёнуль Идрис кызы
ПРИМЕНЕНИЕ АНАЛОГОВ ГПП-1 РЕЦЕПТОРОВ ПРИ СИНДРОМЕ ПОЛИКИСТОЗНЫХ ЯИЧНИКОВ У ПАЦИЕНТОВ С ОЖИРЕНИЕМ И С НОРМАЛЬНЫМ ВЕСОМ.. 401
İsmayılova K.İ., Şərifov T.M., Məşədiyeva-Bayramova S.Ə.
WOLFRAM SİNDROMU VƏ MÜASİR YANAŞMA METODLARI.. 404
Zeynalov A.F.,Hətəm-Zadə E.M, İsgəndərova G.N
AİLƏ HƏKİMLƏRİNİN TƏCRÜBƏSİNDƏ AĞCİYƏRLƏRİN XRONİKİ OBSTRUKTİV XƏSTƏLİKLƏRİN DİAQNOSTİKASININ XÜSUSİYYƏTLƏRİ................................ 406
Ailə təbabəti kafedrasının professoru, t.e.d İ.İ Ələkbərov[1,2]
ÜRƏK ÇATIŞMAZLIĞI PROBLEMİNİN AİLƏ HƏKİMİ TƏCRÜBƏSİ ÜÇÜN AKTUALLIĞI.. 426
Ailə təbabəti kafedrasının professoru, t.e.d. Ələkbərov İsfəndiyar [1,2]
ARTERIAL HIPERTENZIYANIN DƏRMAN MÜALICƏSININ MÜASIR PRINSIPLƏRI………………………………………… 430
Rüstəmova H.--, Hüseynov N. M.
QEYRİ-ALLERGİK/VAZOMOTOR RİNİTİN PROFİLİ............. 438
Əliyeva K.C.
HAMİLƏLİK DÖVRÜNDƏ HERPES SİMPLEX VİRUSU-2 İMMUNOGLOBULİNİN G SƏVİYYƏSİ.................................... 442
İbrahimova S.A.
SİNİR SİSTEMİNİN TİPİNƏ GÖRƏ FƏRQLƏNƏN SİÇOVULLARIN YADDAŞ PROSESİNƏ ZÜLALLI QİDANIN TƏSİRİ.. 446

Mehdiyev S.X., Mustafayev İ.İ.
AZƏRBAYCANDA ŞƏKƏRLI DIABET TIP 2 XƏSTƏLƏRDƏ IRSI MEYLLIYIN KLINIKI-EPIDEMIOLOJI XÜSUSIYYƏTLƏRININ ÖYRƏNILMƏSI............................... 448
Алиев С.З., Мейбализаде Р.М.
ПРОФИЛАКТИКА ОСЛОЖНЕНИЙ КОСТНОЙ АУГМЕНТАЦИИ………………………………………………... 451
Çiçək Adıgözəlova
KADMİUM ZƏHƏRLƏNMƏSİ VƏ PROFİLAKTİKASI............ 453
L. A. Mehdi Zadə, B. M. Əsədov.
ŞƏKƏRLİ DİABET XƏSTƏLƏRİNDƏ PSİXİPOZUNTULARIN KLİNİKİ XÜSUSİYYƏTLƏRİNİN ÖYRƏNİLMƏSİ... 456
Kərimov S.H., Mirzəyev A.H.
RESPUBLİKANIN FƏRQLİ İQLİM QURŞAQLARINDA DƏRİNİN SƏTHİ GÖBƏLƏK XƏSTƏLİKLƏRİNİN EPİDEMİOLOGİYASININ TƏDQİQİ…………………………... 463